

16597.

DISSERTATIO INAUGURALIS
MEDICA,
PHARMACA QUAEDAM
INDIGENA, PHARMACO-
POEAE ROSSICAE
ADDENDA

PROPONENS,

QUAM

CONSENTIENTE AMPLISSIMO
MEDICORUM ORDINE

IN

UNIVERSITATE LITERARUM CAESAREA
DORPATENSI,

PRO

GRADU DOCTORIS MEDICINAE

RITE OBTINENDO,

PUBLICICE DEFENDET

AUGTOR,

CAROL. ULRIC. FRIDER. VOLLBERG,
CURONUS.

DORPATI,
LITERIS MICHAELIS GERHARDI GRENZII,
TYPOGRAPHI ACADEMICI.

PATRI. OPTIMO.

CAROLO. THEOPHILO.
VOLLBERG.

Inprimatur,

ea conditione, ut simulac typis excusa fuerit, antequam
distribuatur, septem exemplaria ei Collegio, cui cen-
sura librorum mandata est, mittantur.

D. MARTINUS ERNESTUS STYX,

Censor.

D. IX. Decbr. MDCCCXVI.

MEDICO. PRACTICO. WINDAVIENSI.
MERITISSIMO.

HASCE. STUDIORUM. PRIMITIAS.

SACRAS. ESSE. CUPIT.

FILIUS.

D17641

P r o o e m i u m .

Dissertatio Cel. Sahlbergii Aboae A. MDCCCX edita, sistens: Pharmaca quaedam Pharmacopoeae Suecicae addenda, ansam mihi praebuit, similem speciminis inauguralis materiam elaborandi. In tanto enim medicinae ambitu, vix ac ne vix quidem juvenis medicus novi quid proferre valuerit; nisi hypothesium, quibus ars nostra jam satis premitur, inventor esse cupiat. Compilatio itaque mihi magis arrisit, aliis inventa et nova relicturus. Pharmaca vero nonnulla tantum indigena enumeravi; partim jam dudum cognita, sed immerito oblivioni tradita; partim recentissimis temporibus inventa, quae in morbis frequentissime popularibus, summae utilitatis laudem sibi vindicarunt, et medicorum fide dignissimum observatis explorata sunt, quibus exoticis saepe magno pretio venalibus, et inquinatis nec

*genuinis, carere possumus *)*. Plures aegrotos iisdem remediis egomet ipse sanatos vidi, exoticis nonnunquam incassum adhibitis. Quare ea, quae modo hinc, modo illinc in auctoribus dissipata collégi et in unum veluti inducere et breviter percensere, pro virium mearum tenuitate, in animo constitui; non immemor, mihi, cum propria experientia desit, nullam commentationem prolixiorē competere, nec ultra quam par sit, esse disserendum. *Elaborationem ita institui, ut primo simplicia, dein Praeparata et Composita, ordine alphabetico, enumerem.*

Quae qualescunque sint labores, ut peritis rerum arbitris non prorsus displiceant, unice in votis habeo, mihi que pro animi sinceritate, qui non sibi tantum, sed patriae quoque vivere nittur, album adjicere calculum velint.

*) Unum tantum hujus asserti documentum adferre liceat. Centum librae corticis Chinae venalis ad nos adlatae vix quinque vel decem genuinas, ut experientia haud aequivoca docet, praebent. Vid. Phar. gastr. Ruth, Auct. Wylie 1808. p. 41.

Pharmaca simplicia.

Cortex Pruni Padi, rossice Черёмуха.

Arbor per Rossiam septentrionalem vulgatissima ¹⁾. Odor recentis corticis ex ramis separati fragrans, in amygdalas amaras incidens; sapor amarus, adstringens, amygdalas amaras aemulans.

Partes constitutivae: acidum Borussicum; principium resinosum, extractivum amarum, et coriarium ²⁾.

Vis narcotica, tonica, adstringens, diaphoretica, et diuretica. Proxime in nervos abdominales et systema irritabile agit. Dosis larga capitis dolorem, animi deliquia, vomitus et diarrhoeam ciet, praebium nimis auctum apoplexiam et mortem subitam infert. Insignes corticis virtutes medicae in partium nar-

- 1) Fischer Naturgeschichte von Livland. 2te Auflage. Königsberg 1791. pag. 510. No. 309.
- 2) Heckers practische Arzneymittellehre, herausgegeben von einem practischen Arzte. Erfurt 1814. 1 Th. pag. 55.

coticarum, cum extractivis et coriariis principiis connubio resident.

Olim adversus febres intermittentes, luem veneream atque organorum concoctionis hebetudinem commendabatur ³⁾ inprimis in Lotharingia et Suecia forma pulveris vel decocti saturati. Fennis contra luem veneream jam dudum decoctum saturatum in usu fuit ⁴⁾, abbreviat in connubio mercurii tempus curationis. Nuperrime Cel. Brehmer ⁵⁾ aliique medici, inprimis Berolinenses et Viennenses, in arthritide, rheumatismo chronico, partibusque inde paralyticis consequi solitis, maximo cum fructu adhibuerunt. Intra quatuor hebdomadas affectiones paralyticas sanat. Phthyseos quoque symptomata mitigat ⁶⁾. Aquam corticis destillatam ad drachmam unam pro dosi Ill. Sprengel ⁷⁾, ad sistendos spasmos et dolores, e vis sensiferæ irregulari distributione ortos, suadet,

3) Hecker l. c. Murray Apparatus Medicam. Vol. VI post mortem auctoris edid. Althoff. Goetting. 1792. p. 124 — 126.

4) Murray l. c. p. 126 ex Gaddio Linn. Fl. Suec. p. 166.

5) Bemerkungen und Erfahrungen über die Natur des Traubenkirschenbaums von Dr. Brehmer. Berlin 1812.

6) Hecker l. c.

7) Institutiones Pharmacologiae. Lipsiae, 1816. p. 369.

cum pari modo ut aqua laurocerasi agat, aequabilitate virium autem praeferenda sit. Cortex enim ubique locorum reperitur, folia vero laurocerasi siccata multo debiliores recentibus inveniuntur, ideoque justa dosis aquae laurocerasi difficile determinari potest. Memini me in casu singulari, guttas sexaginta absque ullo effectu exhibitum videre. Cel. Brehmer aquam corticis in cardialgia quoque utilissimam affirmat. Forma pulveris minor apta est, quam infusi, cum narcotica, pro morborum constitutione inprimis chronicorum, saepe dosis sensim augetur, necesse sit. Ne vero ullis partibus constitutivis careat infusum, memorati auctores infuso decoctum sequenti modo praescribendum censent.

℞. Cort. Pruni Padi Unciam unam
 Spirit. vini rectificati Uncias duas
 Aquae communis Uncias quinque
 Digere leniter in vase clauso per horas duas, post refrigerationem exprime. Corticis remanentiam coque in Aquae simplicis Unciis octo ad remanent. Unciarum quatuor. Decoctum colatum cum infuso M. S. Omni bihorio cochlear vel uncia dimidia.

Decoctum corticis saturatum pallide luteum est; hieme collectus cortex decoctum praebere rubrum Murray adfert ⁸⁾. Libra una decocti quotidie, haustibus quatuor diversis bibitur. Nonnunquam et modicum praebium initio vel primis diebus fastidium parit, donec ventriculus stimulo assuescat.

G r a p h i t e s.

Odor nullus, sapor metallicus. Semimetalium ex ferro et carbone constans, hoc vero ferrum novies superante ⁹⁾, sed in minori gradu oxydationis adesse videtur ¹⁰⁾. Circa Nislott ad Ladogam, montes Olonezkienses, Gornaitschied ad flumen Ural, ad Ui juxta Tobol, ad Tschumysch circa montes Ob et Kusnezkienses indigenum ¹¹⁾.

Vis subadstringens, diuretica. Vires salubres in systemate irritabili inprimis lymphatico, exerit.

Contra herpes remedium valde efficax est, quod multis observatis et Dorpati institutis con-

stat, tum interne, tum externe adhibitum a Cel. Weinholdio primo commendatum ¹²⁾. Externe auctor et inventor unguentum confici jussit ex drachmis sex Graphitis cum drachmis decem axungii porci, quo bis de die locus affectus inungitur, interne unciam unam Graphitis Electuarii s. Boli s. Pilularum forma inter unius hebdomadis spatium sumendam praescripsit. Scrupuli duo mane et vespere et longius propinantur, majus praebium inprimis requiritur, nisi anglicano Graphite utaris. Organa concoctionis minime gravat, urinam pellicit et sedimentum observatur. Hoc sedimentum tam diu durat, quam herpes alterantur, id quod medelae initium indicat. Cum mercurio, lue venerea, aut cum aconito et resina guajaci, coexistente arthritide; aut cum Baryto muratico in morbis scrophulosis expeditissimum remedium fuit. Alii medici in scrophulis sequens Electuarium nonnunquam salubre invenerunt ¹³⁾.

8) l. c. p. 125 ex Bergii Mat. med. pag. 402.

9) Sprengel l. c. pag. 458. §. 301.

10) Hecker l. c. P. II. pag. 398.

11) Georgi's Beschreibung des russischen Reichs. 3 Th. 2 B. S. 344. Desselben Nachträge S. 218.

12) Der Graphit, ein neu entdecktes Heilmittel gegen Flechten von Weinhold. Salz. medic. Zeitg. 1809, No. 9.

13) Hecker l. c. II. Th. pag. 399.

℞. Hydrarg. oxydulat. nigri scrupulum unum

Graphitis

Sulphuris depurati

Stibii sulphurat. nigri aa semunciam

Extracti Dulcamarae

— Pulsatillae nigricantis

Pulv. Violae tricoloris aa drachmas duas

Camphorae drachmam unam

Syrupi Fumariae q. s. ut f. Electuar.

S. Intra dies octo ad decem assumendum.

Cel. Huber Aethiopa graphiticum ex hydrargyro regulino et dupla quantitate Graphitis confectum commendat ¹⁴⁾.

Herba Hederæ terrestris.

Glecoma hederacea Linn. Кроштовикъ.

Odor aromaticus, suavis; sapor succulentus, acriusculus, salivam excitans, subamarus, aromaticus. Planta perennis, in Rossia septentrionali ubique frequens ¹⁵⁾.

Partes constitutivæ, secundum analysin

14) Salz. med. Zeit. 1811. 3. pag. 282.

15) Fischer l. c. pag. 535. No. 375.

Cel. Benderi ¹⁶⁾ gummoso-resinosae, balsamicae, saponaceae, subadstringentes et non nullae martiales et nitrosae sunt. Accuratioꝝ analysis desideratur.

Vis roborans, incidens, diaphnoica, pectoralis, diuretica. In viscera abdominalia, glandulas meseraicas, systema arteriosum ideoque in fines arteriarum cutis, pulmonum et organorum urinariorum agit, eorumque excretiones promovet, inprimis vero systema lymphaticum incitat, lymphamque spissam partibus constitutivis acriusculis, saponaceis solvit, nitrosis vero vim plasticam materiae fibrosae minuit, quae semper aucta cordis actione justo major evadit. Dosis nimis larga organa urinaria labefactat atque dolores infert.

Jahn in catarrho pulmonum cujuscunque stadii et ipsa Phthisi confirmata, inprimis diathesi arthritica et scrophulosa coëxistente saepe cum fructu dedit ¹⁷⁾, maximeque succum recentem laudat. Herbam siccam, vel infuso theaeformi

16) *Glecoma hederacea* Linn. egregium in atrophiam infantum medicamentum Diss. Inaug. med. auct. Christiani Bender. Erlang. MDCCCLXXXVII. p. XXVI. §. XX.

17) Auswahl der wirksamsten Arzneimittel. 1 Bd. neue Aufl. Erfurt 1807. S. 469—470.

vel pulveratum, sumendam commendat. Egregiam quoque opem fert in Phthisi purulenta, empyemate, vomica pulmonum, quod Ettmüller, Sauvages et medici quidam Suecici experti sunt. Murray mentionem facit cognati cujusdam, qui pus sincerum expueret et potissimum succo Hederæ cum saccharo lactis vel lacte mixto, juncta equitatione, sanaretur. Pluribus phthisicis haud sine fructu propinavit ¹⁸⁾, aliis tamen medicamentis in subsidium vocatis. Morton in phthisi ex hæmoptysi, syrupum Hederæ copiose ingestum eximiis viribus gaudere asserit. Willis in tussi gravi, rebeli, pulveris drachmam dimidiam, ad integram, bis de die sumendam maximis extollit laudibus ¹⁹⁾. Haud ita pridem, me quoque teste, in annoso fere tussi pertinaci cum hæmoptysi præstans remedium fuit. Ill. Wendt conservam herbarum cum fungo Salicis optimo cum effectu sæpius præscripsit ²⁰⁾. Delius præclaram ejus virtutem in mictu cruento expertus est ²¹⁾.

Veteres medici in calculo renum quoque

18) Apparatus medicaminum. Vol. II, edit. alter. auct. curante Althoff Goetting. 1794, pag. 210—211.

19) Murray l. c.

20) Bender l. c. p. XXXI.

21) Bender l. c.

plantæ usum extenderunt, nulla vero, quæ sufficiat, experientia stabilita; experientia saltem dubia nititur, cum veteres omnia fere medicamina diuretica in lithiâsi prædicarunt. Recentiori tempore Cel. Bender succum herbarum expressum ad atrophiam infantum sanandam utilissimum deprehendit. Salutares primo effectus in principatum Baruthinum iter faciens montemque piniferum cum adiret, videbat, ubi tanquam remedio populari, optimo cum eventu utuntur, postea plures infantes succo herbarum recentis usu ab atrophiam penitus liberavit et integram sanitatem restituit ²²⁾. Herpetem in dextro pede plures jam annos durantem, manus fere magnitudinis, multis externis et internis remediis incassum adhibitis, solius herbarum succo recenti expresso, sine ullo additamento, se sanatum esse testatur.

Lichen parietinus.

Planta in muris, lateribus bene coctis, saxis, tectis et tegulis aedium tum ligneis, tum lapideis, multisque arboribus ubique crescens. Odor specificè mucidus, non prorsus ingratus, in corticem chinæ rubrum officinalem incidens.

22) l. c. pag. XXVIII.

Sapor amaricans, subadstringens. Vis roborans reproductionis sphaeram, et systema irritabile stimulans.

Partes constitutivae secundum analysin Cel. Sanderi, qui hujus Lichenis vires exploravit, sunt, quae sequuntur ²³).

Aqua - - - - - 0,040

Principium resinosum coloris fuscus et saporis amari balsamici 0,130

Principium glutinosum, qui ut resinosum cum materia colorante combinatum - - - 0,144

Principium saponaceum valde amarum - - - - - 0,020

Acidum gallicum - - - - 0,040

Kali muriaticum - - - - 0,029

Nonnulla vestigia tartari calcisque sulphurati. Materia fibrosa 0,630.

S. 1,033.

23) Die Wandflechte, ein Arzneimittel, welches die Peruvianische Rinde nicht nur entbehrlich macht, sondern sie auch an gleichartigen Heilkräften übertrifft. Als solches entdeckt, erprobt, untersucht, beschrieben und dem K. K. Directorium der medicinischen Facultät zu Wien, im Jahr 1809, zur Concurrenz überreicht von G. C. Sander u. Im Jahre 1813 von Sr. K. K. Majestät von Oesterreich mit dem Preise von hundert Ducaten belohnt. Sondershausen 1815.

Auctor et inventor, cujus commentatio praemio publico ornata est, Lichenem cortici Peruviano aequivalentem imo illo praestantiorem censet. Plus CLXX observatis edoctus est, in quibus Lichen parietinus aequae efficacem, partim ipsoque cortice Peruviano efficacior se manifestavit; nec unquam cortex Peruvianus quid praestitit, ubi Lichen parietinus, ob morbi complicationem spem, fefellisset.

Morbi quos sanavit, hi fere sunt:

Febres intermittentes, typhoideae, hydrops anasarca, chlorosis, haemorrhagiae passivae, phthisis pituitosa, blennorrhoeae, pollutiones diurnae, scrophulae, tussis convulsiva stadio decrescientiae et ulcera maligna. In gangraena sola defuit ei medicamenti virium indagandarum occasio, sed Ill. Sprengel adfirmat, ad curandam gangraenam satis efficacem sese vidisse ²⁴). Ill. Zadig atque non nulli medici terranii Sanderi, exploratae virtutis experti sunt iidem ²⁵).

Ill. Sprengel praeterea confirmat, se quoque teste lichenis usu febres intermittentes fugatas esse ²⁶). Pro circumstantiarum varietate

24) Sprengel l. c. pag. 321.

25) Sander l. c. pag. 105 — 135.

26) Sprengel l. c. pag. 321,

forma pulveris vel electuarii, aut decocti, eadem dosi, ut cortex peruvianus, iisdemque conubiis praescribitur. In fibrarum nimia laxitate Cel. Sander grana duo ad quatuor pulveris Gallarum turticarum addidit. Formam tincturae, simili modo paratam, sicut tinctura Chinae Pharmacopoeae Borussicae, eximiis viribus prae ceteris praeparatis celebrat. Collectionem lichenis tempore inprimis autumnali, statim post pluviam instituendam commendat. Maxima cura et diligentia in depurando lichene est ponenda ²⁷⁾. Signum certissimum Lichenis rite depurati habebis in subviridi pulveris colore. Denique cavendum est, ne lichen parietinus cum lichene candelari ²⁸⁾, Parmelia murorum ²⁹⁾, et Lecidea geographica ³⁰⁾ commutetur, quibus pariter color flavus, desunt autem vires medicae. Restat, ut tentamina breviter referam Dorpati cum Lichene parietino instituta. Cel. Haberland, haud ita pridem Alumnus Universitatis Dorpatensis, nunc quintae venato-

27) l. c. pag. 74 et pag. 139. Novam et faciliorem et meliorem depurandi methodum Cel. Sander nuperrime communicavit. Vid. *Salzb. med. chirurg. Btg.* 1816. Nro. 94. pag. 254.

28) *Parmelia candelaria* ic. flor. dan. t. 399. f. 2.

29) Ic. Hoffm. pl. lichen. t. 17. f. 3.

30) Ic. Hoffm. pl. lich. t. 53. f. 2.

rum cohortis militaris medicus, consultu communis nostri praeceptoris et fautoris pie colendi Perill. Styxii, me teste, usu Lichenis parietini, multos aegros curavit, in quibus notare liceat insigniores:

1) Wassili Wassiliew, miles quadraginta annorum, die xxx Septembris febre typhoidea decumbens, post quartum incipientis morbi diem in nosocomium delatus est. Initio nervina porrigebantur, quibus vero adhibitis nulla mutatio facta est. Sensorium commune, in decursu morbi, affectum, cum nervorum torpore se manifestabat. Itaque suris et nuchae rubefactia medicus imponi jussit, quibus nervosae quidem affectiones remittebant, sed exanthemata petechialia prorumpent, et loca, quibus rubefactia applicata fuerunt, in gangraenam transibant. Externe ergo antiseptica, interne Lichenem parietinum praescripsit medicus, et sequenti quidem connubio.

R. Decoct. concentr. Lichen. pariet. ℥viij
Sub finem coct. in vas. bene clauso infunde

Radicis angelicae ℥β

Flor. arnicae ℥ij

Diger. leni calore per horam dimidiam
et colat. expressae et refrigeratae

adde

Camph. mucilag. gmi arab. subact. ℥j

Aether. sulphur.

Tinct. Lich. pariet. aa ℥ij. M. S.

Omni hora cochlear sumatur majus. —

Jam tertio die aeger melior se habebat, postea Lichen parietinus per se propinabatur, cum corrigentibus variis; stadio denique reconvalescentiae cum tinctura Martis, eoque modo aeger penitus convaluit.

2. Iwan Lasowsky, quadraginta annorum, diathesi scorbutica et ulceribus laborans, juxta orificium ani et dextram inguinalis regionem. Ulcus prope ani orificium trium pollicum longitudinis, et circiter $1\frac{1}{2}$ pollicum latitudinis in gangraenam transibat. Medicus dabat Lichenem parietinum sequenti connubio.

℞. Lichen. pariet. ℥ij

Camphorae gr. iij

Piper. indic. gr. xxxvj

M. f. Pulv. divid. in sex partes aequal.

S. Omni bihorio pulvis unus detur.

Externe antiseptica applicabantur. Gangraenae Lichen potenter resistebat, quo facto aeger sanitatem amissam penitus recuperavit.

3. Osip Schurawiew, viginti trium annorum bubone aperto syphilitico et gangraenoso in nosocomium delatus, aliis medicamentis ante adhibitis, pulvere Lichenis parietini, trium mensium spatio sanatus est.

4. Iwan Beristwestnoi, triginta sex annorum, febre intermittente quotidiana correptus, coexistente diathesi cachectica, qua remediorum solitorum ope cessante, post octo dies de novo infebrem intermittentem tertianam incidit, quae pulvere Lichenis parietini ad drachmam unam omni bihorio dato, est profligata.

5. Jacob Peter, viginti octo annorum, eodem morbo affectus eodemque remedio sanitati restitutus.

6. Alexejew, triginta octo annorum, ulceribus scorbuticis pedis gangraenosis nosocomium ingressus, pulvere Lichenis parietini usu perfecte curatus discessit idem.

7. Peter, pustula livida gangraenosa laborabat, morbo in Esthonia endemico, qui semper post tertium diem in gangraenam abit interne decocto Lichenis parietini sanitatem recuperavit, ceteris simul externis remediis adhibitis.

8. Iwan Fedrow, ulceribus gangraenosis manus et pedis decubuit, et solius pulveris Lichenis parietini cum camphora, postea vero decocti ejusdem usu interno, cum debitis externis remediis applicatis, restitutus est.

9. Imatjew, angina vehementiore praevia, abscessu colli affectus, cui febris putrida adsciebatur, Lichene parietino cum Valeriana, camphora et acido sulphurico diluto restitutus est.

10. Iwan Iwanowitsch, qui febre initio gastrica, postea vero intermittentem transeunte laborabat, brevi tempore Lichene parietino sanatus est.

In stadio denique reconvalescentiae multorum aegrorum, optimo cum successu Lichen variis formis exhibitus.

Herba Lepidii ruderalis Linn.

Odor gravis herbae recentis, foetens, nasturcinus. Sapor pungens, acris, amaricans, ingratus. Planta fere ubique crescens.

Virtus incidens, diaphnoica, pectoralis, diuretica. Qualitas a principio volatili, aethereo, acri, extractivo, resinoso, gummoso, sulphureoque plantae hujus derivanda, quae potissimum in nervos abdominales, reproductionis sphaeram, systema vasorum, partiumque irritabilium operatur. Initio ejus usus saepe fastidium excitat. Ex observatis medicorum antiquorum et recentissimis tentaminibus in dissertatione Glaseri *) commemoratorum patet, efficax esse remedium tum internum, tum externum, in scorbuto, catarrhis chronicis, rheumatismis, tussi quin ipsa convulsiva, hydropo anasarca, impetigine aliisque morbis cutaneis scrophulosis et scorbuticis, imprimis ulceribus

*) De virtute et vi medica Lepidii ruderalis in morbis tum internis tum externis adhibiti. Dorpati MDCCCXVI.

inveteratis extremitatum inferiorum. Non solum Cel. Glaser, sed etiam b. Kautzmann, Perill. Deutsch, Balk, Kurzwig aliique medici nostrates, in modo memoratis morbis, usi sunt successu prosperrimo. Interne Cel. Glaser unciam unam herbae cum aquae simplicis unciis sedecim, in vase bene tecto ad remanentiam unciarum octo incoctam, et per linteum colatam, cochlearium majus horis alternis unum propinavit; externe eodem decocto pro re nata ad lavandum, frigide, aut tepide, mane et vespere in morbis cutaneis, aut in ulceribus compressis tepide madefactis omni bihorio applicato.

Efficacior sine dubio forma sequenti modo parata:

℞. Hbae Lepidii ruderalis minutim conc. ℥j
 Infundat. cum Alcohol vini ℥ij
 Aquae simplicis ℥vj

Digerantur leni calore in vase clauso per horas duas saepius agitendo. Post refrigerationem coletur et residuum, antea fortiter expressum, coquatur cum aquae simplicis unciis decem, in vase tecto, ad remanentiam unciarum quatuor, dein residuum coletur et fortiter exprimitur et decoctum colatum cum infuso misceatur.

S. Omni bihorio cochlear majus. Hoc infuso-decoctum non aethereis solum partibus plantae praegnatum, sed etiam partes fixae omnes salutare continet.

Pulveris forma Lepidii ruderalis prorsus rejicienda, cum praeparatione hujus formae partes volatiles avolent, materiaque fibrosa aegre ventriculo conveniat.

In longum tempus, herba recens leniter siccata minutim concisa, asservetur in ampullis vitreis bene obturatis.

Herba Lysimachiae purpureae,

ross. плакунб.

Lythrum Salicaria Linn.

Odor nullus, sapor adstringens, mucilaginosus. Planta in Rossia septentrionali spontanea *).

Virtus roborans, alvum comprimens, in primas vias, reproductionis sphaeram, systema irritabile, pulmones et organa urinaria agens. Qualitas in principio adstringente et mucilaginoso residet. Decoctum herbae Hibernis contra diarrhoeam epidemicam, qua afficiuntur, jam dudum profuit **). Stoerk expertus est, drachmam unam pulveris Lysimachiae bis aut ter per diem exhibitam egregie diarrhoeas sedare ***). Haenius idem affirmat:

*) Fischer l. c. pag. 505. No. 300.

***) Thretkeld Synops. Stirp. hibern. apud Dale Pharmacol. pag. 246.

***) Annus medic. edit. altera. Vindobonae MDCCLX. pag. 108.

„Est nobis, ait, in diarrhoeis et dysenteriiis a laxitate oriundis excellens remedium *).
 „Dum enim, dato prius purgante, drachma una
 „vel quatuor scrupuli pulveris hujus plantae,
 „mane ac sero dantur et morbus magis a laxis
 „intestinis, quam a sordibus, originem ducat,
 „praetereaque nunquam ex nimia collectione
 „putrida, nec ulcere intestinorum, nec alicujus
 „visceris tabitudine ortus sit, intra tres vel quatuor
 „dies curantur perfecte, si recens est; paulo
 „vero longiore tempore, si est diuturnior. An-
 „nosam diarrhoeam, ad quaevis auxilia rebel-
 „lem, trium septimanarum spatio eodem reme-
 „dio ita percuravi, ut nobilissimus centurio
 „nunc exercitum S. C. M. repetierit **).

In diarrhoea quoque plantam Hastius laudat. Marcus Herz ***) diarrhoeam obstinatam, efficacissimis medicamentis, vel Cascarillae et Opio resistentem, solo Lysimachiae pulvere sanavit; Idem in diarrhoea colliquativa, aegrotto jam tabescente, et in diarrhoea habituali eodem eventu adhibuit. Perill. Styx, fautor ac praeceptor pie venerandus, huic virtuti subscribit. Infantibus decoctum, adultioribus pulvis herbae semper eximio cum fructu imperavit

*) Ratio medend. Pars III. p. 196 et Pars IV. p. 250.

***) l. c. P. III. p. 195—197.

***) Briefe an Nerze. 1 Sammlung 2te Auflage. Berlin 1784. pag. 112—116.

In dysenteria epidemica in Suecia *) atque in ista funesta, Lugduni galliae, praestantissimum remedium fuit **). Sagar in dissertatione de Salicaria in enumeratis morbis, nec non in fluore albo et haemoptoe, herbam proficuum esse docet. Quarin multis aliis in dysenteria celebratis remediis praefendam esse putat. Omni bihorio vel trihorio scrupulum unum dat. Nimis larga dosis alvi profluvium aliasque affectiones abdominales dysenteriae similes efficit, ideoque doses mediae, sed saepius repetitae, irritabilitate aucta, seu debilitate directa, majoribus dosibus praefendae sunt. Radix plantae in Suecia ad sistendas diarrhoeas et dysenterias aequae ac herba efficacem se praebuit ***).

Plura medicamenta indigena simplicia his enumeratis adhuc addere possim, sed temporis angustia rebusque domesticis coactus, ad alteram dissertationis sectionem progredior.

Pharmaca praeparata et composita.

Aqua Pruni padi.

Ob virtutem et vim semper in ea aequales Ill. Sprengel ****) jure aquae lauro cerasi

*) Blom in Baerett om Medicinal-Werket 1765. p. 13.

***) Gardane Gazette de Santé 1773. pag. 65.

****) Blom l. c. pag. 239.

****) l. c. pag. 369.

„praefendam esse censet, cum cortex Pruni padi ubique obvius sit, folia vero laurocerasi siccata adhibeantur, multo debiliora recentibus. Hecker *) idem suadet.

Extractum Lepidii ruderalis aquoso - spirituosum.

Paratur secundum Glaseri **) experimenta eo modo

℞. Herbae Lepidii ruderalis minutim concisae partem unam

Aquae communis partes octo

Spiritus vini rectificati partes quatuor

„Digerantur calide in vase vitreo clauso,

„per quadraginta octo horas. Liqueor re-

„frigeratus, per linteam coletur, et ex

„liquore colato spiritus vini destillando

„eliciatur. Residuum aquosum in lebeti

„stanneo, balneo aquae imposito, ad

„extracti spissitudinem evaporetur.“

Glandes Quercus tostae.

Schroeder in epistola ad Baldingerum prius glandes tostas commendat ***) in obstructionibus glandularum, easque hoc modo praeparandas esse docet: Glandes excorticatae et

*) l. c. I. Thl. pag. 516.

***) l. c. pag. 52.

****) Von den Wirkungen der Eichel, Verstopfungen der Drüsen im menschlichen Körper aufzulösen. Göttingen 1774.

in frustula concisae leniterque siccantur, torrentur ad modicum ignem, et in vase bene clauso ad usum vel contusione vel tritura molae coffeanae versatilis in pulverem rediguntur. Auctor drachmas tres cum tertia vel quarta parte Coffeae tostae in Infuso, instar Infusi Coffeae mane et vespere, et binos quidem, vel ternos cyathis assumere suadet, saccharo et lacte addito.

Vis adstringens, incidens, alvum comprimens, diaphoretica, diuretica.

In obstructione viscerum abdominalium, atrophia infantum, scrophulis, ulceribus. furunculis, tumoribus glandularum, mammarum, parotidum, inguinalium, arthritide Schroeder *), Marx **), Kaiser, Schaeffer, Tilenius; in tabe, diarrhoea, in leucophlegmatia et lienis induratione Marcus Herz aliique medici laudant ***). Marx cum aliis asthma spasmodicum, fluxum menstruum dolorosum, epilepsiam, hydropem, haemorrhagiam uteri sanare refert. Saepe glandes tostae dosi aucta exhibuerunt.

Dosis nimis larga, aut abusus earum, nauseam, anxietates, organorum concoctionis debilitatem, et obstructions viscerum abdominalium inducere solebat.

*) l. c. pag. 30 — 34.

***) Besichtigte Kräfte der Eicheln. Hannover 1776. Ejusd. Geschichte der Eicheln. Hannover 1778.

****) Murray apparatus medicam. Vol. edit. alter. p. 99. 100. Marcus Herz Briefe an Aerzte. 1te Sammlung. 2te Auflage. Berlin 1784. pag. 190 — 197.

Hirudines artefactae.

Quamquam hirudines et vivae et artefactae minime medicamentis, sed remediis sint adnumerandae, tamen artefactas superrime celebratas, tanquam praeparatum remedium hic adferre liceat, ut quarum usu tantus sane sit, quibus nullo modo medicus carere queat, variisque regionibus hirudines vivae non ubique reperiantur, loco earum ergo applicandae.

Tinctura Coccinellae septem punctatae.

Jll. Sauter *) sic parare docet:

℞. Coccionellae septem punctatae

Numero sexaginta ad octoginta

Contundantur in mortario lapideo et terantur cum Spirit. vini rectificat.

Uncia una. Digerantur in vase bene clauso per octo dies in Sole.

Filtr. per linteum et asservetur usui.

Aestate rubrum, hieme subrubro-flavum colorem tinctura induit.

Vis narcotica. In odontalgia rheumatica usum externum Hirsch et Sauter laudant; in hemicrania, dolore Fothergilliano, opio et acornito incassum adhibito, guttis quadraginta ad sexaginta exhibitis, Sauter utilissimum invenit.

*) Allgem. mediz. Annalen 1812. pag. 678. Heder's practische Arzneymittelehre. 1 Theil. pag. 554. Erfurt 1814.

Externum simul tincturae usum in cavo oris parti effectae suadet illinendam.

Tinctura ferri muriatici
Pharmacopoeae Borussicae *).

Roborans eximium et resolvens, in systema irritabile et lymphaticum agens. In atrophia infantum, rhachitide, chlorosi, scrophulis Neumann et Hufeland laudant **). Heineke medicus Bremensis, omnibus remediis in scrophulis celebratis incassum adhibitis, efficacem reperit ***). Medici nostrates in tumoribus glandularum summo cum fructu adhibuerunt. In urinae suppressione spasmodica, ****) in primis vero verminosis affectionibus *****) egregie juvare alii auctores referunt. Pharmacopoea Batava *****) tincturam aquosam continet, sed solutio spirituosa aegris multis gratior et solubrior et diutius asservari potest, attamen in infantum morbis mihi tinctura aquosa Pharmacopoeae Batavae magis arridet, cum praeparata spirituosa infantibus minus conveniant.

*) Preussische Pharmacopoe, dritte verbesserte Ausgabe. Berlin 1813. pag. 200.

***) Sahlberg l. c. pag. II.

***) Altenburg mediz. Annal. 1811. April=St.

****) Burdach's System der Arzneimittellehre. 3. Bd. 1809. pag. 336. — Hecker l. c. II. Thl. pag. 570.

*****) Sprengel l. c. pag. 559.

*****) Editore Neumann. Vol. I. Lipsiae MDCCCXI. pag. 393.

Tinctura Lichenis parietini.

Eodem modo, sicut tinctura Chinae, Pharmacopoeae Borussicae paratur *). Praeparatum valde efficax in morbis cachecticis, secundum Cel. Sanderi aliorumque medicorum observata.

*) Sander l. c. pag. 76.

T H E S I S.

1.

Solutio placentae non semper naturae committenda.

2.

Et a medicamentorum forma pendet effectus.

3.

Nausea et vomitus non semper indicant vomitorium.

4.

Tunicam vaginalem funiculi spermatici adesse nego.

5.

Doctrina de diebus criticis medico practico pernecessaria.

6.

Aquam corticis Pruni padi aquae Laurocerasi praefero.

7.

Efficacissima Lepidii ruderalis forma est infuso-decoctum.

8.

Lichen parietinus cortici Chinae aequivalet viribus medicis.
